212629 - Yüce Allah her duayı kabul etmediği halde neden bizi dua etmeye teşvik eder?

Soru

Hadiste kişinin duada “Allahım dilersen beni bağışla!, Allah’ım dilersen bana merhamet et!” demesi yasaklanmıştır. Çünkü Allah’ı zorlayacak hiçbir güç yoktur. Bu bağlamda neden duaya teşvik edilmiş? Başka tabirle duamız kabul edilmeyecekse neden dua ederiz?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi:

Ebû Hureyre Radiyallahu anhu 'dan rivayet edildiğine göre, Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem şöyle buyurmuştur: "Sizden biri sakın "Allahım dilersen beni bağışla, dilersen bana merhamet et, dilersen bana rızık ver! " demesin. İstediğini kararlı olarak istesin. Çünkü Allah için bir zorlayıcı yoktur." (Buhari 7477, Muslim 2679)

Ebu Said el Hudri Radiyallahu anhu şöyle dedi: Allah’a dua ettiğinizde isteklerinizi yüksek tutun, çünkü Allah katındaki hazineleri hiçbir şey bitiremez, dua ettiğinizde ısrarcı ve azimli olur çünkü yüce Allah’ı zorlayan bir şey yoktur. (Cami el Ulum ve Hikem 2/48)

İbn Battal Rahimehullah şöyle dedi: Mümin olan kimse dua etmekte çaba göstermesi ve duanın kabul edileceği umuduna sahip olurken Allah’ın rahmetinden ümidini kesmeyecek. Çünkü o, çok cömert olan birinden istemektedir. Eserler bu konuyla ilgili mütavatir olarak bize gelmiştir. (Şerh sahih el buhari İbn Battal 10/99)

Kurtubi Rahimehullah şöyle dedi: “İstersen” tabirinde Allah’ın mağfireti, rahmeti ve vermesinden müstağnilik ve ihtiyaç duymama anlamı vardır. Mühtaç olan kimse, ihtiyacını azimle ve ısrarla

ister. Fakir ve mühtaç tabiriyle ister. (Tefsir el Kurtubi 2/312)

Şeyh İbn Useymin Rahimehullah şöyle dedi: İstemeyi bir şeye bağlamanın üç yönden sakıncası vardır:

Birincisi: Allah'ı zorlayan bir güç olduğu düşüncesi olmasıdır. Bu tabirle sanki onu engelleyen bir güç olduğu anlaşılır. Sanki dua eden şöyle demiş olur: Ben sizi zorlamam! istersen beni bağışla, istersen bağışlama!.

İkincisi: Dua edenin "İstersen" demesi kişi istediği şeyin Allah'a güç ve zor olduğunu düşünmektedir. Böylece sanki Allah onu zor gördüğü için istemeyebilir. Örnek verecek olursak sen bir kişiye "istersen bana bir milyon ver" dediğinde yükü onun üzerine hafifletmiş olursun çünkü bir milyonu verecek durumda veya isteğinde olmayabilir. Bu tabirle karşıdaki şahsı zor durumda kalmasından kurtarmış oluyorsun. Allah her şeyden münezzehtir. Hiçbir benzeri yoktur ve örnek teşbih için değildir. Bu nedenle Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem isteğini büyütsün zira Allah'a hiçbir şey büyük gelmez. "isteğini yükseltsin ve büyütsün" yani az veya çok istediği her şeyi istesin, bu çoktur Allah'tan istenmez diye düşünmemesi lazım. Zira Allah'a hiçbir şey büyük veya zor gelmez. Allah her türlü eksiklik ve olumsuzluktan münezzehtir. Yüce Allah bir kelimeyle varlıkları diriltir. Bu çok büyük bir husustur Ancak Allah katında kolaydır.

Üçüncüsü: Bu tabirle istekte bulunan Allah'a mühtaç olmadığını hisseder. Sanki şöyle demiş olur: ister yap, ister yapma benim için önemli değil. (Mecmu Fetava Resail el Useymin 10/917-918

Daha fazla bilgi için (105366) nolu sorunun cevabına bakınız.

İkincisi:

Yüce Allah, kulları ihlaslı ve muhtaç olarak dua ettiklerinde dualarını kabul edeceğine dair söz vererek şöyle demiştir: "Rabbiniz şöyle dedi: "Bana dua edin, duânızı kabul edeyim" (Mumin/60)

Bu konuda ki mesele Allah'ın hazineleri ve vermesiyle ilgili değildir. Şüphesiz Allah'ın hazineleri dolu olup infakla eksilmez. ayrıca hiçbir istek Allah katında çok değildir. Şüphesiz yüce Allah sözünden caymaz. Fakat en önemli mesele kulun, kulluk ve temenni konumunda olması, duanın

hakikatını Allah'ın emrettiği şekilde yerine getirmesidir. Ayrıca duanın kabul edilmesini engelleyen ve Allah'a giden yolları kesen sebeplerden arınmak ve uzaklaşmaktır.

Şüphesiz dua, yüce Allah'a yapılan en büyük ibadettir. Her ibadetin bir takım şartları, adapları ve yapılış şekilleri vardır. Her sonucun gerçekleşmesini engelleyen bir takım unsurlar ve sebepler vardır.

Şeyh İbn Useymin Rahimehullah şöyle dedi:

"Dua eden, duanın kesin olarak kabul edileceğine kesin inanır mı?

Cevap: konu, Allah'ın kudretine istinaden, Allah'ın her şeye kadir olduğu açısından bakıldığında mutlaka kabul edileceğine inanmak gerekir. Zira yüce Allah şöyle buyurdu: "Bana dua edin duanızı kabul edeyim"

Ancak meselenin kul açısından bakıldığında; kul ile ilgili nedenlerden dolayı, duanın kabul edilmesini engelleyen mevcut unsurlardan dolayı; duanın kabul edilip edilmeyeceği hususunda tereddüt edilebilir.

Bununla beraber Allah hakkında husni zanda bulunmalısın (iyimser olmalısın) çünkü yüce Allah şöyle dedi: "Bana dua edin size icabet edeyim". Başta Senin dua etmene muvaffak eden kişi, senin duanı kabul etmekle nimetini tamamlayacaktır. Özellikle insan duanın kabul edilmesi için gerekenleri yerine getirdikten sonra ve engelleri ortadan kaldırdıktan sonra inşaallah duası kabul edilir. Şüphesiz duanın kabul edilmesini engelleyen etkenlerden biri de duada sınırları aşmak, günah olan bir şeyi istemek veya akrabayla kopukluğuna dair bir şey istemek... (Mecmu Fetava el Useymin 10/918)

Dua adabıyla ilgili detaylı bilgi için (36902) nolu sorunun cevabına bakınız. Ayrıca duanın kabul edilmesini engelleyen unsurlarla ilgili detaylı bilgi için (5113) nolu sorunun cevabına bakınız.

Üçüncüsü:

Duanın kabul edilmiş olması, duada istenilen şeyin olduğu gibi gerçekleşmesi zorunlu değildir. Zira

duanın kabulü bir kaş şekilde olur: Dua istenildiği şekliyle kabul edilebilir veya ondan bir olumsuzluk giderilir veya karşılığı kıyamet gününde verilmek üzere sevap olarak saklanır.

Ebu Said Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Herhangi bir Müslüman, günahkâr olmamak ve sıla-i rahimi (akrabalarla münâsebeti) **koparmamak sûretiyle Allah'u Teâlâ'ya duâ ederse, Allah şu üç şeyden birini muhakkak ona verir: ″Ya onun duâsını çabucak kabul eder veya duâsını onun için âhirette azık yapar veya duâsı nisbetinde ona kötülüklerin gelmesini önler.″ Orada bulunanlar ″Öyleyse çok duâ edelim″ dediklerinde Resûlullah Sallallâhu aleyhi ve sellem: ″Evet, Allah'u Teâlâ duâları çokça kabul edendir″ buyurdu.** (Ahmed 10749, Elbani sahih demiştir.)

İbn Hacer Rahimehullah şöyle dedi: "Her duanın karşılığı farklıdır. Bazen istenildiği gibi vüku bulur, bazen başka bir seçenekle gerçekleşir. (Fethulbari 11/95)

Şeyh İbn Baz Rahimehullah şöyle dedi:

Kişi duada ısrarcı olması ve Allah hakkında düşüncelerini iyimser tutması gerekir. Ve bilmelidir ki Allah çok büyük hikmet sahibidir. Bazen dua hızlı kabul olur bazen geciktirilir. Bazen de duada istenilenden daha hayırlı bir şey verilir. (Mecmu Fetava İbn Baz 9/353)

En iyisini Allah bilir.